

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring
av stadgandena i strafflagen om våldtäkt och frihetskränkande
otukt**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att stadgandena om våldtäkt och frihetskränkande otukt i strafflagen ändras så att de kan tillämpas också på brott som begås inom äktenskapet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Lagstiftningen och åsikter som har lagts fram i samband med att den stiftades

I två av paragraferna om sedlighetsbrott i 20 kap. strafflagen har straffbarheten begränsats till att gälla gärningar utom äktenskapet. Enligt 1 § skall den som tvingar en kvinna till samlag utom äktenskapet genom våld eller genom sådant hot som innebär trängande fara straffas för våldtäkt. Det anses likställt med våld och hot att försätta en kvinna i ett sådant tillstånd att hon inte vet till sig eller inte kan värja sig. Enligt 2 § 1 mom. skall den som i ett annat fall än det som avses i 1 § genom våld eller hot tvingar en annan person till samlag utom äktenskapet eller till annan otukt dömas för frihetskränkande otukt. Också i detta stadgande likställs våld och hot med att försätta en kvinna i ett sådant tillstånd att hon inte vet till sig eller inte kan värja sig. En person skall dömas enligt 2 mom. om han utom äktenskapet har samlag eller idkar annan otukt med en annan person genom att utnyttja att denne inte vet till sig eller på grund av psykisk efterblivenhet, sjukdom eller annat svaghetstillstånd inte kan värja sig eller förstå handlingens innebörd, eller genom att grovt missbruka

personens beroende ställning i förhållande till gärningsmannen eller genom att utnyttja den andres skyddslöshet eller nödställda läge.

Stadgandena om våldtäkt och frihetskränkande otukt skall enligt 10 § 1 mom. också tillämpas på makar, om handlingen sker efter att de har fått hemskillnad eller på grund av söndring i äktenskapet lever åtskilda. I 2 mom. finns ett stadgande som begränsar åtalsrätten och rätten att döma till straff, om makarna har återupptagit samlevnaden eller om gärningsmannen har ingått äktenskap med den mot vilken brottet begåtts. Begränsningen gäller utom dessa brott också de brott som nämns i 3 och 4 §§, 5 § 1 mom. eller 6 §.

Kapitlet om sedlighetsbrott i strafflagen är från år 1971. Det bereddes av Sexualbrottskommittén (komm.bet. 1967:A12) som föreslog att sexuella våldsgärningar inom äktenskapet skulle jämsställas med likadana gärningar utom äktenskapet.

Sexualbrottskommitténs förslag om att utsträcka stadgandet om våldtäkt till att omfatta också gärningar mellan makar grundade sig på den förändrade uppfattningen om makars inbördes rättsliga ställning över huvudtaget. Äktenskapet kunde inte längre anses utgöra en grund för mannens sexuella bestämmanderätt i förhållande till hustrun, utan också inom äk-

tenskapet krävdes för samlag ömsesidigt och frivilligt samtycke. Kommittén ansåg emellertid att giftermålet i sig gav makarna rätt att anta att samtycke har givits. I en eventuell rättegång skulle det därför bli nödvändigt att visa att samtycke förvägrats, vilket enligt kommitténs uppfattning kunde vara svårt. Betänkandet innehöll en avvikande åsikt enligt vilken majoritetens åsikt i kommittén inte motsvarar folkets rättsuppfattning i Finland. Som stöd för uppfattningen hänvisas också till att ett strängt straff kan följa av gärningen och att en ändring kan ge upphov till missbruk, t.ex. utpressning, illegal abort och ogrundad upplösning av äktenskapet. Dessutom ansågs det att det på grund av brottets skamlighet inte är skäl att föra in förhållandet mellan makar under benämningen våldtäktsbrott, även om gärningen skulle uppfylla de yttre kännetecknen för brottet.

Regeringspropositionen (RP 52/1970 rd) följde uppfattningen i den gällande lagen. I motiveringen hänvisades bl.a. till att inte ens praktiska hänsyn talar för att utsträcka brottsrekvisitet för våldtäkt till att omfatta gärningar mellan makar och det ansågs att sådana gärningar inte regelmässigt förekommer mellan makar. Dessutom hänvisades det till att strafflagens stadganden om misshandel eller nödgan- de kan tillämpas på sådana fall.

Vid behandlingen av propositionen i riksdagen väckte denna fråga en livlig debatt och motsatta åsikter fördes fram. I lagutskottets betänkande (LaUB 11/1970 rd) finns flera riksdagsmäns avvikande åsikter, där det bl.a. föreslås att stadgandet om våldtäkt också skall omfatta den äkta mannen. Förslaget motiveras genom den förebyggande verkan ett dylikt stadgande skulle ha och det anses att förslaget också har stor principiell betydelse för jämlikheten mellan makar.

1.2. Lagstiftningen i vissa andra länder

I Danmark, Norge och Sverige tillämpas samma stadgande på våldtäkt såväl inom äktenskapet som utom äktenskapet. Också de flesta andra europeiska länder har kriminaliserat våldtäkt inom äktenskapet. I Förbundsrepubliken Tyskland gäller våldtäkt inom äktenskapet inte.

I de nämnda nordiska länderna har lagstiftningen redan länge motsvarat den åsikt som nu

läggs fram; i Sverige som sista land sedan 1965. I Österrike upphävdes det stadgande som begränsade våldtäkt till gärningar utom äktenskapet genom en lagändring 1989, i Holland 1991 och i Schweiz i oktober 1992. I England och Wales förändrades rättsläget när man år 1991 i motsats till den tidigare ståndpunkten, från 1700-talet, beslutade att äktenskap inte längre kan anses innebära ett oåterkalleligt samtycke till sexuellt umgänge och att ordet "lagstridigt" i våldtäktsstadgandet därför inte längre kan anses betyda detsamma som "utom äktenskapet".

1.3. Internationella rekommendationer

Förenta Nationernas (FN) Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna utgår från jämställdhet och jämlikhet mellan människor. Våld mot kvinnor har sedan början av 1980-talet behandlats i många olika sammanhang inom FN:s verksamhet som en faktor som kränker jämlikheten mellan kvinnor och män. I FN:s resolutioner och rapporter har uppmärksamhet fästs vid att en stor del av det våld som riktar sig mot kvinnor sker i hemmen, och det har getts många olika rekommendationer för att minska familjevåldet och för att hjälpa dem som utsatts för brott. Också sexuellt våld mot kvinnor har i synnerhet under de senaste åren behandlats av FN inom ramen för denna verksamhet. T.ex. godkändes i slutet av FN:s kvinnodecennium år 1985 i Nairobi en verksamhetsplan om bekämpning av våld mot kvinnor. I Finland har delegationen för jämlikhetsärenden med anledning av FN:s verksamhetsplan i sitt åtgärdsprogram ansett att våldet mot kvinnor, i synnerhet familjevåldet och det sexuella våldet, är en av de viktigaste frågorna i västvärlden med tanke på kvinnans ställning.

Till de färskaste ställningstagandena inom FN hör den deklaration som ett expertmöte som behandlade våld mot kvinnor avgav i Wien i november 1991. I deklarationen anses att också våld inom familjen, vilket kan ta sig uttryck som våldtäkt inom äktenskapet, hör till våldet mot kvinnor. Till statens skyldigheter anses bl.a. höra att i familjerätten ta in straff- och civilrättsliga påföljder för den oförrätt kvinnor som har utsatts för våld har lidit.

I Bryssel arrangerades i mars 1991 ett möte för 16 västeuropeiska länders ministrar om

våld mot kvinnor och våldsbekämpning. Mötet antog en deklaration som Finland undertecknade i april 1991. I fråga om lagstiftningen anses det i deklarationen bl.a. att fysiskt våld mot kvinnor inom eller utom äktenskapet är ett brott och att fysiskt våld och sexuellt våld inom äktenskapet i princip skall straffas lika strängt som samma form av våld utom äktenskapet.

Också Europeiska gemenskaperna har behandlat våldet mot kvinnor och kommit med rekommendationer i fråga om lagstiftningen. I EG-parlamentets resolution om våld mot kvinnor av år 1986 rekommenderas bl.a. att lagstiftningen skall erkänna också våldtäkt inom äktenskapet och definiera tvång till sexuellt umgänge på samma sätt inom som utom äktenskapet.

1.4. Orsaken till och syftet med ändringen

Grundtanken bakom stadgandena om sexualbrotten i strafflagen bygger på att sexuellt umgänge var tillåtet endast inom äktenskapet och att makarna hade en skyldighet till det. Detta synsätt motsvarade också den rådande religiösa uppfattningen. Sexuellt umgänge utom äktenskapet ansågs vara förbjudet och det var också länge straffbart. Att äktenskap inicks ansågs däremot vara ett tecken på att makarna gick med på att ha sexuellt umgänge med varandra. Eftersom det vid sidan av eller före äktenskapet under de senaste decennierna har uppstått andra former av fasta parförhållanden, har själva giftermålet inte med tanke på sexuallivet längre en så viktig ställning som förut. För närvarande inleds de flesta äktenskap med s.k. samboende. Samtidigt som uppfattningen om det absoluta sambandet mellan äktenskap och sexuellt umgänge har försvunnit och äktenskapets betydelse också annars har förändrats, har synen på den sexuella självbestämmanderätten betonats. Också lagstiftningen har försökt öka jämställdheten mellan makar och deras självständiga rätt att besluta om äktenskapet skall fortsätta har stärkts på ett avgörande sätt. Ett viktigt mål har varit att äktenskapet inte skall få leda till en sämre rättslig ställning än andra former av parförhållanden.

Av de väsentliga ändringar som har skett när det gäller parförhållanden och av de lagrevisioner som har nämnts kan man dra slutsatsen att äktenskapet enligt den allmänna uppfatt-

ningen inte minskar — och än mindre upphäver — makarnas sexuella självbestämmanderätt, även om sexuellt umgänge mellan makarna fortsättningsvis hör till äktenskapet. Denna uppfattning bör även framgå av strafflagstiftningen. Förändrade attityder kan stärkas också genom strafflagstiftningen. Det är också märkligt att äktenskapet enligt den gällande lagen försvagar kvinnans straffrättsliga skydd mot våldtäkt. En lagändring är därför viktig framför allt av principiella skäl. Det är motiverat att se till att vår lagstiftning motsvarar det rättsläge som råder i de flesta europeiska länder som kan jämföras med Finland.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att stadgandena om våldtäkt och frihetskränkande otukt i 20 kap. strafflagen ändras så att de också kan tillämpas på sådana gärningar som begås inom äktenskapet.

Man motsatte sig i tiden den föreslagna ändringen genom att hänvisa till att en ändring kan ge upphov till missbruk, såsom utpressning, illegal abort och ogrundad upplösning av äktenskapet. Dessutom ansågs att det på grund av brottets skamlighet inte är skäl att föra in förhållandet mellan makar under benämningen våldtäktsbrott, även om gärningen skulle uppfylla de yttre kännetecknen för brottet. Dessa motargument är inte längre aktuella och inte heller trovärdiga. Det krävs inte längre att makarnas tvister reds ut vid en äktenskapskillnad, vilket minskar risken att t.ex. stadgandet om våldtäkt skulle användas i utpressningsyfte gentemot maken i samband med en äktenskapskillnad. Därtill är samboförhållanden ytterst vanliga och också de upplöses ofta och det har inte i samband med dem förekommit sådana svårigheter som man har befarat, fastän våldtäkt i samboförhållanden är straffbart. Inte heller i de länder där lagstiftningen har reviderats har det veterligen förekommit problem som följd av reformerna. De grunder som gäller abort har också förändrats i den mån att det inte är motiverat att befara att ändringarna medför missbruk.

1.5. Propositionens förhållande till totalrevideringen av strafflagen

I samband med totalrevideringen av strafflagen bereds en revision av hela 20 kap. Den projektorganisation som bereder totalrevideringen torde få sitt förslag till ändring av

kapitel färdigt under våren 1993. Förslaget kommer att omfatta också de ändringar av de gällande stadgandena som föreslås här. Redan straffrättskommittén (komm.bet. 1976:72) föreslog att våldtäkt skulle vara straffbar också inom äktenskapet. Utom förevarande ändring kommer ytterligare flera ändringar att föreslås i stadgandet om våldtäkt och också betydande innehållsmässiga och systematiska ändringar i hela det övriga 20 kap. Därför är det uppenbart nödvändigt att förslaget sänds på omfattande remiss. För utlåtanden, behandlingen av dem och för att företa nödvändiga ändringar måste reserveras så lång tid att hela ändringen inte kan föreläggas riksdagen för behandling förrän tidigast om ett år efter att förevarande proposition har överlämnats. För att påskynda ärendet har det därför bestämts att en separat proposition lämnas med endast den fråga som har behandlats här. Det har inte varit möjligt att i större omfattning ingripa i dessa stadganden eller i de i sig viktiga stadgandena om åtalsrätt, eftersom det då hade blivit nödvändigt att revidera hela kapitlet. En brådskande delreform kan motiveras också med att motsvarande ändring under senare tid också har gjorts i vissa andra länder. Reformen har påskyndats av t.ex. våldssektionen i delegationen för jämlikhetsärenden och dess betänkande "Naisiin kohdistuva väkivalta" ("Våld mot kvinnor") av år 1991.

1.6. Föreslagna ändringar

Slopandet av den begränsning äktenskap har inneburit förutsätter ändringar i stadgandet om våldtäkt i 20 kap. 1 § 1 mom. och om frihetskränkande otukt i 20 kap. 2 § 1 och 2 mom. samt att 10 § 1 mom upphävs och 2 mom. ändras. Stadgandet om våldtäkt bör ändras också till den del där stadgas om hur gärningsmannens och kvinnans förhållande inverkar på hur grov gärningen skall anses vara. Stadgandet återspeglar samma tänkesätt i fråga om en begränsning av den sexuella självbestämmanderätten på basis av parternas inbördes förhållande som begränsningen i 20 kap. 1 §. Det är också avsett att minska skillnaden mellan sådana fall som enligt gällande lag blir ostrafade därför att parterna är gifta med varandra och sådana fall där parterna har varit skilda på det sätt som nämns i 10 § 1 mom. eller lever i ett varaktigt parförhållande som inte är ett

äktenskap. Stadgandet har dessutom varit ägnat att i våldtäktsmål vid rättegångarna reda ut brottsoffrets tidigare liv eller förfarande före våldtäkten, fastän det väsentliga i rättegången vore att reda ut gärningsmannens förfarande.

I 20 kap. 1 § 1 mom. strafflagen skall straffbarheten för våldtäkt utsträckas till att omfatta också gärningar inom äktenskapet. Brottsrekvisitetet förblir för brottets grundform i övrigt oförändrad. Också straffskalan för brottet förblir oförändrad, men på grund av att tukthusstraffet inte längre finns bör i momentet nämnas fängelsestraffets maximum och minimum och benämningen tukthusstraff slopas. Straffskalan för brottets grundform skall alltså fortsättningsvis vara fängelse i högst tio år och minst sex månader. I den svenska texten har därtill några språkliga ändringar gjorts.

Den s.k. specialstraffskalan för våldtäkt som har skett under synnerligen förmildrande omständigheter bibehålls, men förhållandet mellan gärningsmannen och kvinnan skall inte längre anges som en förmildrande omständighet. Gärningen kan bedömas som lindrig närmast om det våld eller hot om våld som har använts är obetydligt och om den sexuella självbestämmanderätten endast obetydligt har kränkts. Äktenskap eller något annat varaktigt parförhållande eller sällskapande före våldtäkten varken upphäver eller minskar parternas sexuella självbestämmanderätt, och därför kan kränkning av den sexuella självbestämmanderätten inte anses som lindrig endast på grund av sådana omständigheter. Straffskalan för våldtäkt som har skett under synnerligen förmildrande omständigheter förblir oförändrad, dvs. för brottet kan utdömas fängelsestraff i högst fyra år och minst 14 dagar. Enligt 2 kap. 3 § 3 mom. strafflagen är längsta tiden för fängelsestraff enligt straffstadganden som har givits före den 1 juli 1975 fyra år, om ingen särskild längsta tid har föreskrivits.

I 2 § 1 mom. stadgas om andra fall än de som avses i 1 §, där någon genom våld eller hot tvingas till samlag utom äktenskapet, samt om fall där någon på motsvarande sätt tvingas till annan otukt utom äktenskapet. Som annan otukt kan anses sexuellt umgänge som kan jämföras med samlag, men också sådana former av sexuellt umgänge som inte kan jämföras med samlag, men som trots det är viktiga med hänsyn till den sexuella självbestämmanderätten. Äktenskapet kan inte heller anses upphäva den sexuella självbestämmande-

rätten i fråga om sådant sexuellt umgänge. Därför föreslås att den begränsning som gäller äktenskap slopas också i detta stadgande. Dessutom föreslås att motsvarande lagtekniska ändring görs i fråga om straffskalan som i specialstraffskalan för våldtäkt.

I 2 § 2 mom. är det fråga om att ha samlag eller idka annan otukt med någon genom att utnyttja att personen i fråga inte vet till sig eller är psykiskt efterbliven, sjuk eller annars svag och genom att grovt missbruka personens beroende ställning i förhållande till gärningsmannen samt ytterligare genom att utnyttja en annan persons skyddslöshet eller nödställda läge. Ett äktenskap mellan parterna kan inte heller berättiga till detta slag av kränkning av den sexuella självbestämmanderätten. Enligt förslaget skall också detta stadgande gälla gärningar inom äktenskapet.

Syftet med 10 § 1 mom. är att visa att begränsningen i 1 och 2 §§ som gäller makar är inte avsedd att gälla makar som på grund av hemskillnad eller söndring i äktenskapet bor i sär. Det föreslås att momentet upphävs eftersom det är onödigt.

I 10 § 2 mom. återspeglas den förkastliga uppfattningen att äktenskapet minskar behovet att skydda makarnas sexuella självbestämmanderätt. Å andra sidan anknyter momentet till den begränsning av åtalsrätten för sexualbrott som har anammats i den gällande lagen. Brotten i fråga i 1 och 2 §§ är vardera s.k. målsägandebrott, vilket innebär att målsäganden måste anmäla brottet till åtal för att åtal skall kunna väckas. Äktenskap eller en återgång till samlevnaden har ansetts visa att ett brott som har begåtts har förlåtits så att den som utsatts för brottet inte längre har rätt att själv avgöra om åtal skall väckas i målet. På motsvarande sätt har domstolen inte i ett sådant fall rätt att döma ut straff.

I den mån 10 § 2 mom. gäller en begränsning av åtalsrätten och rätten att döma ut straff när det gäller brott enligt 1 och 2 §§ är det av konsekvensskäl motiverat att ändra momentet så att det inte gäller dessa brott. När det däremot är fråga om de andra brotten som nämns i momentet, dvs. otukt med barn (3 §), förledande av barn till otukt (4 §), otukt med ung person (5 § 1 mom.) och otuktigt beteende mot barn (6 §) anknyter förevarande begränsning inte till uppfattningen om äktenskaps

inverkan på brottsoffrets sexuella självbestämmanderätt. I dessa fall anses ett senare giftermål visa att det inte har varit fråga om en kränkning av den andras sexuella självbestämmanderätt och att gärningen därför inte ursprungligen ens har varit värd att straffas. Nödvändigheten av ett sådant stadgande är förbundet med i hur stor utsträckning gärningarna i fråga är straffbara. Eftersom det i detta sammanhang inte görs några ingrepp i gränserna för straffbarheten annat än i fråga om 1 och 2 §§, föreslås inga andra ändringar i stadgandet.

Den föreslagna ändringen av 10 § 2 mom. inverkar främst på utdömande av straff i mål som redan behandlas av en domstol. I fall som gäller våldtäkt och frihetskränkande otukt kommer domstolen inte längre att vara förhindrade att döma ut straff, även om parterna har gift sig med varandra. Med stöd av den reviderade 3 kap. 5 § 3 mom. 3 punkten skall domstolen dock fortsättningsvis ha en viss prövningsrätt när det gäller att avstå från att döma till straff, om målsäganden t.ex. anmäler att förlikning har skett. I fråga om åtalsrätten blir ändringen i praktiken ännu mindre. Av 20 kap. 11 § strafflagen och 17 § 2 mom. förordningen om införande av strafflagen följer att målsäganden fortsättningsvis skall ha rätt att låta bli att anmäla brottet till åtal eller att återta anmälan ända till dess domstolsbehandlingen av målet har inletts. Om målsäganden inte vill att åtal skall väckas blir slutresultatet detsamma som enligt den gällande lagen. Om målsäganden åter anser att det trots samlevnad är nödvändigt att väcka åtal skall han också ha möjlighet till det.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst. På grund av att ändringen är så klar och enkel är det inte nödvändigt att reservera tid för att utbilda de myndigheter som har lagskipningsuppgifter. Det är nog att såväl allmänheten som myndigheterna informeras tillräckligt om reformen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande förslag:

Lag

om ändring av 20 kap. strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 20 kap. 10 § 1 mom. strafflagen, sådant det lyder i lag av den 15 januari 1971 (16/71), samt

ändras 20 kap. 1 § 1 mom., 2 § 1 och 2 mom. samt 10 § 2 mom., dessa lagrum sådana de lyder i nämnda lag av den 15 januari 1971, som följer:

20 kap.

Om sedlighetsbrott

1 §

Den som tvingar en kvinna till samlag genom våld eller genom sådant hot, som innebär trängande fara, skall för *våldtäkt* dömas till fängelse i minst sex månader och högst tio år eller, om omständigheterna är synnerligen mildrande, till fängelse i högst fyra år. Lika med våld och hot anses att kvinnan försätts i ett sådant tillstånd att hon inte vet till sig eller inte kan värja sig.

2 §

Den som i andra än i 1 § nämnda fall genom våld eller hot tvingar någon till samlag eller till annan otukt, skall för *frihetskränkande otukt* dömas till fängelse i högst fyra år eller till böter. Lika med våld och hot anses att personen i fråga försätts i ett sådant tillstånd att denne inte vet till sig eller inte kan värja sig.

Den som har samlag eller idkar annan otukt med en annan person genom att utnyttja att denne inte vet till sig eller på grund av psykisk efterblivenhet, sjukdom eller annat svaghetstillstånd inte kan värja sig eller förstå handlingens innebörd, eller genom att grovt missbruka personens beroende ställning i förhållande till gärningsmannen eller genom att utnyttja den andres skyddslöshet eller nödställda läge, skall dömas enligt 1 mom.

10 §

Har i de fall som nämns i 3 eller 4 §, 5 § 1 mom. eller 6 § gärningsmannen gift sig med den mot vilken brottet har begåtts, skall åtal inte väckas eller straff utdömas.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 8 januari 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Justitieminister *Hannele Pokka*

Lag

om ändring av 20 kap. strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 20 kap. 10 § 1 mom. strafflagen, sådant det lyder i lag av den 15 januari 1971 (16/71),
samt

ändras 20 kap. 1 § 1 mom., 2 § 1 och 2 mom. samt 10 § 2 mom., dessa lagrum sådana de lyder
i nämnda lag av den 15 januari 1971, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

Om sedlighetsbrott

1 §

Tvingar någon kvinna till samlag *utom äktenskap* genom våld eller genom sådant hot, som innebär trängande fara, skall dömas för våldtäkt till ((*tukthus*)) i högst tio år. Äro omständigheterna med hänsyn till förhållandet mellan gärningsmannen och kvinnan eller eljest synnerligen mildrande, vare straffet fängelse. Såsom likställt med våld och hot anses kvinnans försättande i sådant tillstånd, att hon ej vet till sig eller ej kan värja sig

1 §

Den som tvingar en kvinna till samlag genom våld eller genom sådant hot, som innebär trängande fara, skall för våldtäkt dömas till fängelse i *minst sex månader och* högst tio år eller, om omständigheterna är synnerligen mildrande, till fängelse i högst fyra år. Lika med våld och hot anses att kvinnan försätts i ett sådant tillstånd att hon *inte* vet till sig eller *inte* kan värja sig.

2 §

Den som i annat fall än i 1 § avses genom våld eller hot tvingar annan till samlag *utom äktenskap* eller till annan otukt, skall för frihetskränkande otukt dömas till ((*tukthus*)) i högst fyra år eller till fängelse eller till böter. Lika med våld och hot anses att försätta annan person i sådant tillstånd, att denne ej vet till sig eller ej kan värja sig.

Den som *utom äktenskapet* har samlag eller idkar annan otukt med annan person under utnyttjande av att denna ej vet till sig eller på grund av psykisk efterblivenhet, sjukdom eller annat svaghetstillstånd ej kan värja sig eller inse handlingens innebörd, eller ock genom grovt missbrukande av vederbörandes av gärningsmannen beroende ställning eller under utnyttjande av den andras skyddslöshet eller nödställda läge, skall dömas såsom i 1 mom. är stadgat.

2 §

Den som i *andra* än i 1 § nämnda fall genom våld eller hot tvingar *någon* till samlag eller till annan otukt, skall för frihetskränkande otukt dömas till fängelse i högst fyra år eller till böter. Lika med våld och hot anses att *personen i fråga* försätts i ett sådant tillstånd att denne *inte* vet till sig eller *inte* kan värja sig.

Den som har samlag eller idkar annan otukt med en annan person genom att utnyttja att *denne* inte vet till sig eller på grund av psykisk efterblivenhet, sjukdom eller annat svaghetstillstånd *inte* kan värja sig eller *förstå* handlingens innebörd, eller genom att grovt missbruka *personens* beroende ställning i förhållande till gärningsmannen eller genom att utnyttja den *andres* skyddslöshet eller nödställda läge, skall dömas enligt 1 mom.

Gällande lydelse

10 §

Vad i 1 och 2 §§ är stadgat, tillämpas på samlag eller annan otukt, jämväl mellan makar, såframt de, då handlingen äger rum, efter vunnen hemskillnad eller på grund av söndring i äktenskapet leva åtskilda.

Ha i 1 mom. avsedda makar återupptagit samlevnaden eller har i fall, som nämnes i 1, 2, 3 eller 4 §, 5 § 1 mom. eller 6 §, gärningsmannen ingått äktenskap med den mot vilken brottet föröfvats, skall åtal icke väckas eller straff utdömas.

Föreslagen lydelse

10 §

(upphävs)

Har i de fall som nämns i 3 eller 4 §, 5 § 1 mom. eller 6 § gärningsmannen gift sig med den mot vilken brottet har begåtts, skall åtal inte väckas eller straff utdömas.

Denna lag träder i kraft den
199 .
